

TULSEA

RACSA ở Thái Nguyên: Mâu thuẫn giữa nhu cầu tăng diện tích đất trồng chè và yêu cầu bảo vệ rừng phòng hộ xung quanh hồ núi Cốc ngày càng căng thẳng. Phương pháp RACSA được dùng để đánh giá sự thay đổi về dự trữ các bon do thay đổi sử dụng đất trong vùng này. Tám loại sử dụng đất trong vùng nghiên cứu được tìm hiểu. Thông tin về thay đổi sử dụng đất từ năm 1975 đến nay cũng như các hình thức quản lý hiện tại và xu hướng trong tương lai của mỗi hình thức sử dụng đất được phân tích. Dự trữ các bon cho rừng trồng và rừng thứ sinh cũng đã được ước lượng trong nghiên cứu này.

@ICRAF

@ICRAF

RACSA, PaLA và RHA cho Rupes II¹⁾ tại Bắc Kạn: các công cụ này được dùng để xác định các dịch vụ môi trường tiềm năng tại Bắc Kạn. Áp dụng PaLA và RHA dẫn đến việc xác định hai lưu vực tiềm năng cho chi trả dịch vụ môi trường (lưu vực sông Lãng và Lưu vực sông Năng) với các mối quan hệ chặt chẽ giữa người cung cấp ở thượng nguồn và người mua ở hạ nguồn. Áp dụng RACSA giúp xác định tình trạng các bon cơ sở để phát triển A/R CDM.

Các công cụ TULSEA này sẽ tiếp tục được dùng để nâng cao năng lực cho các bên trung gian và các bên liên quan phù hợp trong quá trình xác định, thương lượng và giám sát có sự tham gia về các dịch vụ môi trường. Việc này sẽ cung cấp cơ sở cho việc thiết lập và thử nghiệm các cơ chế PES khác nhau.

PaLA và RHA được sử dụng để xác định dịch vụ bảo tồn nguồn nước có gắn với chất lượng và số lượng nước của hồ Ba Bể RACSA đang được sử dụng để xác định lượng dự trữ Các bon ở rừng CDM R/A ở Pac Nam.

@ICRAF

@ICRAF

Văn phòng tại Việt Nam

Tổ chức Nông Lâm Thế Giới
Phòng 302, 17/15 Trung Hòa Nhân Chính
Cầu Giấy, Hà Nội, Việt Nam
Tel and fax: +84 4 6251 0830
Email: icraf-vietnam@giz.org

Văn phòng Khu vực

TULSEA Project, The World Agroforestry Centre
Southeast Asia Regional Office
JI CIFOR, Situ Gede, Sindang Barang, Bogor 16115 PO Box
161 Bogor 16001, Indonesia
Tel: +62 251 8625415
Fax: +62 251 8625416
<http://www.worldagroforestrycentre.org/sea>

ICRAF BRIEF

VIETNAM

SỐ 02, THÁNG 2, NĂM 2009

CÂY TRÊN CẢNH QUAN ĐA MỤC ĐÍCH Ở ĐÔNG NAM Á (TULSEA)

BỘ CÔNG CỤ HỖ TRỢ ĐÀM PHÁN VỀ

QUẢN LÝ TỔNG HỢP TÀI NGUYÊN THIÊN NHIÊN (INRM)

TULSEA

Tác giả: Meine van Noordwijk, Dian Wulandari, Nguyễn Hoàng Quân, Hoàng Minh Hà, Lei Beria
Hiệu đính: Mai Hoàng Yến, Phạm Thu Thủy, Claire Miller, Luke Preece

@ICRAF

GIỚI THIỆU

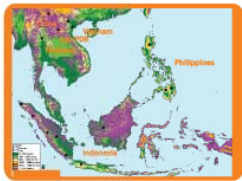
- Cách tiếp cận quản lý tổng hợp tài nguyên thiên nhiên (INRM) đòi hỏi kiến thức địa phương về sự cân bằng giữa các giá trị hàng hoá và dịch vụ cây trồng mang lại trong hệ sinh thái nông nghiệp.
- Để giúp các bên liên quan hiểu được tác động của cây trồng trên cảnh quan sử dụng đa chức năng cho sinh kế, đa dạng sinh học và tài nguyên nước cũng như các quyền và đến đáp trên quy mô cảnh quan, cần có những cách tiếp cận hiệu quả về kinh tế và có khả năng áp dụng rộng rãi.

CÁCH TIẾP CẬN

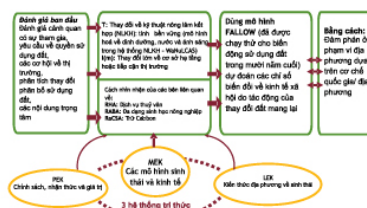
- Rút ngắn khoảng cách nhận thức giữa các bên liên quan (giữa hệ thống kiến thức địa phương, kiến thức đại chúng/người làm chính sách và các nhà khoa học);
- Công nhận và tôn trọng hơn nữa những hệ thống đa trị thức này;
- Định lượng hoá được tương quan giữa các tác động về kinh tế và môi trường trong phạm vi cảnh quan; và
- Tạo điều kiện phối hợp phân tích những khả năng có thể xảy ra trong tương lai dựa trên những dữ liệu và thông tin hiện có.

THỜI GIAN VÀ ĐỊA ĐIỂM NGHIÊN CỨU

- Thời gian: 5/2008 - 4/2010 (3 năm)
- Địa điểm: 6 nước Đông Nam Á.

Hình 2. Các địa điểm trong nghiên cứu

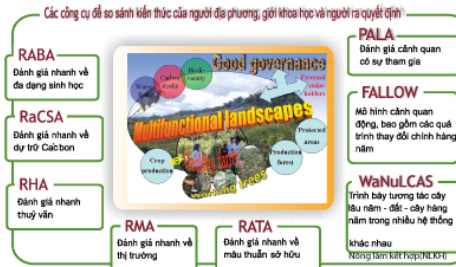
Hình 1. Các cách tiếp cận

HOẠT ĐỘNG

- Xây dựng bộ công cụ tổng hợp từ các công cụ và biện pháp hiện có
- Xây dựng năng lực (các viện nghiên cứu và các trường đại học)
- Các đối tác địa phương thử nghiệm và phân hồi việc áp dụng những công cụ này ở các bối cảnh và địa bàn khác nhau
- Tổng hợp kết quả

@ICRAF

Hình 3. Các bộ công cụ

KẾT QUẢ DỰ KIẾN

- Các ví dụ về quản lý tổng hợp tài nguyên thiên nhiên (QNTNT) có hiệu quả chi phí
- Năng lực địa phương về phân tích lựa chọn tạo cơ sở hỗ trợ quá trình đàm phán về QNTNT cũng như đánh giá tác động;
- Bộ công cụ hỗ trợ đàm phán gồm các biện pháp đánh giá, các mô hình cân bằng và dự đoán biến cảnh sẽ được thử nghiệm và phổ biến.

TULSEA Ở VIỆT NAM

Ba công cụ TULSEA được lựa chọn để thử nghiệm trong điều kiện của Việt Nam bao gồm: Phương pháp Đánh giá nhanh Các bon (RaCSA), Đánh giá cảnh quan có sự tham gia (PaLA), và Đánh giá nhanh thủy văn (RHA).

RaCSA dùng để đo lường các bon dự trữ ở cấp độ cảnh quan bằng cách (xác định lượng dự trữ các bon đo ở cấp độ lô, đại diện cho từng hình thức sử dụng đất có trong cảnh quan đó rồi suy trường ở cấp độ cảnh quan). RHA tìm các vấn đề về thủy văn, các mối quan hệ giữa thượng nguồn và hạ nguồn, và các cơ chế chi trả dịch vụ môi trường tiềm năng như là các giải pháp khả thi.

@ICRAF

@ICRAF

TULSEA

TẬP HUẤN TULSEA Ở VIỆT NAM

Đợt tập huấn TULSEA lần đầu tiên ở Việt Nam được tổ chức ở tỉnh Thái Nguyên vào tháng 11 năm 2008 cho 19 thành viên, từ các trường đại học, các viện nghiên cứu, và các cơ quan địa phương ở ba tỉnh: Bắc Kạn, Hà Tĩnh và Thừa Thiên Huế. Ba công cụ gồm RHA, RaCSA và PaLA cũng với chuyên đề về phân tích không gian và sử dụng mô hình trong đánh giá nhanh được chọn để tập huấn đợt này.

@ICRAF

Chín đề xuất ban đầu về điểm nghiên cứu thử nghiệm công cụ cho TULSEA trên các khu vực sinh thái khác nhau được các thành viên hoàn thành, điều này thể hiện kiến thức thu nhận được từ đợt tập huấn tốt công như sự nhiệt tình và quan tâm thực sự của các thành viên tham gia tập huấn TULSEA. Các nghiên cứu thực địa và các bài giảng bằng tiếng Việt trong đợt tập huấn này sẽ được dùng để xây dựng tài liệu tập huấn về TULSEA bằng tiếng Việt để phổ biến rộng rãi ở Việt Nam.

Đợt tập huấn TULSEA tiếp theo sẽ được tổ chức vào cuối năm 2009 cùng với tỉnh Bắc Kạn.

Cảm nhận sau khóa tập huấn: "Các công cụ TULSEA không khó và phức tạp như tôi tưởng tượng trước khóa tập huấn. Tôi là một cán bộ tính không chuyên về làm nghiệp nhưng tôi vẫn có thể ra thực địa để đo dự trữ các bon. Qua đó tôi hiểu rõ hơn tầm quan trọng của công tác bảo vệ rừng tự nhiên." Lê Đức Hòa-Hội Nông Dân Hà Tĩnh.

CÁC NGHIÊN CỨU TRƯỞNG HOP BAN ĐẦU CỦA TULSEA TẠI VIỆT NAM

RaCSA, PaLA và RHA đang được thí điểm ở tỉnh Bắc Kạn và Thái Nguyên để xác định các vấn đề môi trường hiện nay trong cảnh quan, hiểu được các quan điểm khác nhau về các vấn đề đó, lượng hóa được dự trữ các bon và tìm ra các cơ chế chi trả dịch vụ môi trường (PES) tiềm năng.

Thử nghiệm RHA và PaLA ở Thái Nguyên đã tìm thấy rằng vấn đề quản lý hồ núi Cốc ở huyện Đại Từ đã lấy mất nhiều diện tích trồng lúa, gây ra nhiều khó khăn cho đời sống của người dân địa phương ở đây. Khả năng đến đập cho người dân địa phương để họ không làm ô nhiễm nguồn nước hoặc không chặt phá rừng đầu nguồn hoặc bảo vệ quần thể các loài chim quanh hồ được nghiên cứu này có thể là một giải pháp để đến bù cho vấn đề mất đất đai canh tác của người dân sống ở quanh hồ.

@ICRAF